

Advies Natuurwaarden Eversberg

1 Inleiding

AANLEIDING

Er bestaan plannen om binnen landgoed Eversberg op de locaties 'Koetshuis' en 'Evershoeve' woningen te realiseren. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, dient een bestemmingsplanprocedure te worden gevoerd. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

DOEL VAN HET ADVIES

Het Advies Natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van de bovengenoemde activiteit. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en de provinciale structuurvisies en provinciale verordeningen. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

PLANGEBIED

De ligging van het plangebied wordt weergegeven in onderstaand figuur (figuur 1).

Figuur 1. Topografische kaart met ligging plangebied (roze). Aangegeven zijn locatie Evershoeve (links) en locatie Koetshuis (rechts)

OPZET VAN HET RAPPORT

Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen:

- beschrijving van het plangebied en de voorgenomen plannen;
- beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden;
- conclusies en consequenties.

INFORMATIE

De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op:

- bestaande bronnen zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites;
- verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid van als potenties voor deze soorten.

BEOORDELING

Op basis van de bekende gegevens en het veldbezoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwetgeving.

BEVINDINGEN

Tot slot worden in het hoofdstuk Conclusie en consequenties de bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.

Hoofdstuk 2 Plangebied en voorgenomen plannen

2.1 Ligging

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden die gelegen zijn op het landgoed Eversberg. Landgoed Eversberg ligt ten oosten van Nijverdal en in de gemeente Hellendoorn. Figuur 1 geeft een topografisch overzicht van de ligging van het plangebied.

2.2 Huidige situatie

Het plangebied omvat twee deelgebieden, de locatie Evershoeve en de locatie Koetshuis. Deze twee deelgebieden worden hierna afzonderlijk beschreven.

Evershoeve

De locatie Evershoeve betreft de voormalige locatie van een partyboerderij. De bebouwing is reeds enige tijd terug gesloopt. Ten zuiden van deze locatie staat een woning. Aan de oostzijde grenst de locatie aan een bosperceel, ten noorden en westen liggen graslanden. Een deel van het terrein is verhard. Er is geen bebouwing meer aanwezig. Het terrein is sterk verruigd en grotendeels omzoomd met bomen. De grens met het woonperceel bestaat uit een laurierhaag.

Locatie Evershoeve vanuit het oosten (links) en het westen (rechts)

Koetshuis

De locatie Koetshuis ligt in een bosperceel. Aan de zuid- en westzijde grenst de locatie aan grasland. Ten westen van deze locatie ligt een asfaltweg. In het bosperceel ligt ter hoogte van de locatie Koetshuis een onverhard voetpad. Vroeger lag op deze locatie een tennisbaan. Dit is in de huidige situatie terug te zien aan een betonnen ondergrond in delen van het terrein. Het beton is bedekt met enkele centimeters blad-/humusstrooisel.

Locatie koetshuis ten opzichte van graslanden (links) en gezien vanuit het westen (rechts)

Locatie koetshuis vanuit het oosten(links) en betonnen ondergrond vanuit het westen (rechts)

2.5 Voorgenomen plannen

Het voornemen betreft de realisatie van twee woonkavels op de locatie Evershoeve. Op de locatie Koetshuis wordt een gebouw gerealiseerd dat geschikt is voor meerdere functies.

Ten tijde van dit schrijven is er voor de locaties nog geen concreet inrichtingsplan beschikbaar. Ten behoeve van de ontwikkelingen is het nodig om op de locatie Koetshuis een deel van het bosperceel te rooien.

Hoofdstuk 3 Gebiedsbescherming en effectbepaling

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) en de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening.

3.1 Natuurbeschermingswet 1998

De Nbw 1998 bundelt de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden. In de Natuurbeschermingswet zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Nbw 1998 zijn drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, beschermde natuurmonumenten en Wetlands.

INVENTARISATIE

Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Nbw 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied is het Natura 2000-gebied Wierdense Veld dat gelegen is op een afstand van ruim 1 kilometer ten oosten van het plangebied. Voor dit gebied zijn instandhoudingsdoelen voor vier habitattypen geformuleerd.

Tussen het Wierdense Veld en het plangebied ligt onder meer bebouwing en infrastructuur. Het plangebied heeft daarnaast geen belangrijke ecologische relaties met het betreffende Natura 2000-gebied.

EFFECTEN

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de aard van de ontwikkelingen en de huidige terreinomstandigheden van het plangebied zijn geen negatieve effecten op beschermde gebieden in het kader van de Nbw 1998 te verwachten.

CONCLUSIE

Voor het betreffende plan is geen vergunning op grond van de Nbw 1998 nodig.

3.2 Provinciaal ruimtelijk natuurbeleid

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale EHS is voor de provincie Overijssel uitgewerkt in de Omgevingsvisie 2009 en de Omgevingsverordening 2009. Voor de bescherming van de EHS geldt het zogenaamde 'nee, tenzij' regime.

BOS- EN NATUURGEBIEDEN BUITEN DE EHS

Naast de EHS heeft de provincie Overijssel gebieden aangewezen als "Bos- en natuurgebieden buiten de EHS". Het betreft bestaande bos- en natuurgebieden die op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2009 in geldende bestemmingsplannen als zodanig zijn bestemd.

INVENTARISATIE

Evershoeve

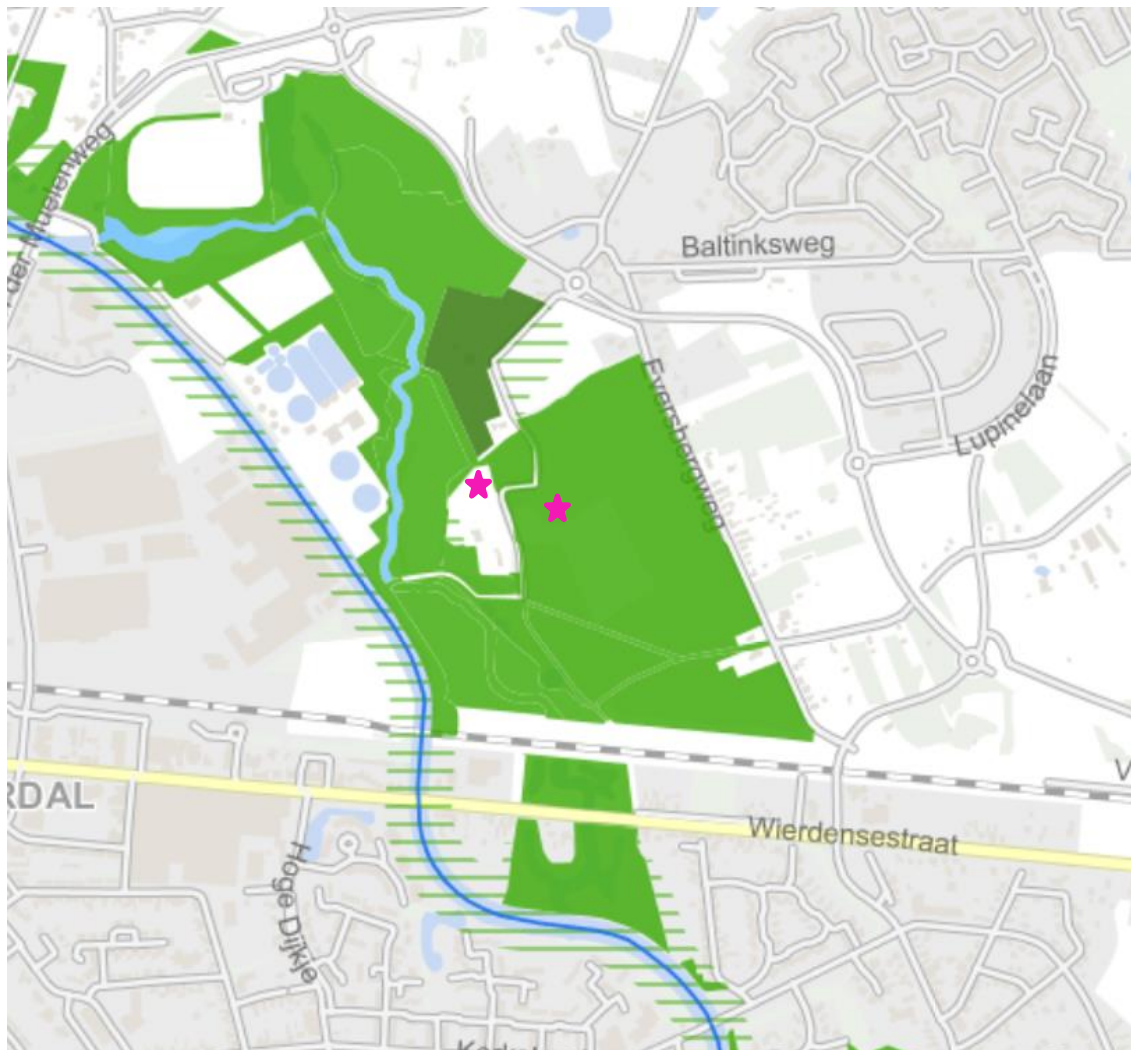
De locatie Evershoeve ligt buiten de EHS. In Overijssel geldt geen externe werking m.b.t. de EHS. De ligging nabij EHS heeft derhalve geen beperkend effect. Deze locatie is verder geen onderdeel van bestaand bos- en natuurgebied buiten de EHS.

Koetshuis

De locatie Koetshuis ligt geheel in de EHS en wordt op de provinciale EHS-kaart aangegeven als bestaande natuur (zie figuur 2). Gebieden die zijn aangeduid als 'bestaand' dienen conform de Omgevingsverordening een bestemming te krijgen die uitsluitend is gericht op het behoud, herstel of de duurzame ontwikkelingen van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden. Tevens mogen de ontwikkelingen in de EHS niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de betreffende gebieden; tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden, of van de samenhang tussen die gebieden.

Afwijkingsmogelijkheden zijn alleen aan de orde indien er óf sprake is van een groot openbaar belang óf sprake is van een kleinschalige ontwikkeling. In dit geval is van geen van beide situaties aan de orde.

Op basis van het ontwerp beheerplan 2015 lijkt het plangebied in de toekomst niet langer onderdeel uit te maken van de EHS. In het geval het plangebied geen onderdeel uitmaakt van de EHS, valt het mogelijk onder bos- en natuurgebieden buiten de EHS. Hierop is eveneens een streng beschermingsregime van toepassing (artikel 2.8. Omgevingsverordening 2009) waarbij geldt dat de ontwikkelingen gericht dienen te zijn op behoud, herstel en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden. Tevens mogen ontwikkelingen de aanwezige en te ontwikkelen natuur- en landschapswaarden niet aantasten.

Figuur 2. Ligging locatie Evershoeve (linker asterisk) en locatie Koetshuis (rechter asterisk) ten opzichte van EHS (groen) (bron: Omgevingsverordening)

WEZENLIJKE KENMERKEN EN WAARDEN

Wezenlijke kenmerken en waarden zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen van het gebied.

De actuele natuurwaarden van de locatie Koetshuis zijn niet erg hoog. Het deelgebied is in het natuurbeheerplan 2014 aangeduid als droog bos met productie (beheertype N16.01). Het bos rondom is aangeduid als dennen-, eiken-, beukenbos. Rust, stilte en donkerte zijn belangrijke kenmerken van het gebied. Ter plaatse van de locatie Koetshuis domineert beuk en groeien jonge exemplaren gewone esdoorn. De beuken hebben een grote schaduwwerking waardoor een struik- en kruidlaag nagenoeg ontbreekt. Voor grondgebonden zoogdieren is hierdoor erg weinig schuilgelegenheid. Langs de randen is wel braamstruweel en ruigte van grote brandnetel aanwezig. De forse beukenbomen hebben een hoge natuurwaarde voor bijvoorbeeld spechten, vleermuizen en eekhoorn. Vleermuissoorten als bechstein vleermuis en franjestaart en grootoorvleermuis kunnen tussen de bomen foerage-

ren. Vleermuizen zijn gevoelig voor verstoring door licht. Voor zoogdieren en vogels in het algemeen is rust en stilte van belang.

De potentiële natuurwaarden van het gebied zijn hoger dan de huidige waarden. Veroudering van het bos, waarbij bomen afsterven en dood hout blijft liggen en 'gaten' ontstaan in het kroonvlak, is gunstig voor paddestoelen en de ontwikkeling van een kruid- en struiklaag. Gepaard hiermee zal het gebied ook een hogere diversiteit aan fauna krijgen. De potentiële waarden kunnen tevens worden verhoogd door het beton van de voormalige tennisbanen te verwijderen.

TOETSING

Koetshuis

De ontwikkelingen op de locatie Koetshuis kunnen niet gezien worden als zijnde gericht op het behoud, herstel of de duurzame ontwikkelingen van de wezenlijke kenmerken en waarden van het van het bosgebied.

De ontwikkelingen hebben een ruimtebeslag van rond de 1.500 m² op de EHS tot gevolg, dit is een aanzienlijk oppervlak in verhouding tot het gehele bosgebied van landgoed Eversberg. De plaatsing van een woning heeft daarnaast een toename van menselijke activiteit en daarmee verstoring door geluid en licht en optische verstoring tot gevolg. Dit heeft een negatief effect op het omliggende bos als broed- en foerageergebied voor voorkomende vogels. Een toename van verlichting maakt het gebied bovendien minder geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Er is derhalve sprake van een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS ter plaatse van en rond het deelgebied Koetshuis.

CONCLUSIE

De activiteit is op het punt van de EHS wat betreft de locatie Evershoeve niet in strijd met de Omgevingsverordening 2009. Voor de locatie Koetshuis geldt dat de ontwikkelingen in strijd zijn met de omgevingsverordening 2009. Het bevoegd gezag voor de EHS is in deze de provincie Overijssel. Geadviseerd wordt om (samen met een ecooloog) in overleg te treden met de provincie Overijssel om te kijken of bij het nemen van positieve natuurimpulsen binnen en rond de locatie toch ontwikkelingen mogelijk zijn.

4 Soortenbescherming en effectbepaling

WET- EN REGELGEVING

Relevante wet- en regelgeving op het gebied van de soortenbescherming betreft de Flora- en fauna-wet (Ffw). Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van een bronnenonderzoek en een verkennend veldbezoek.

BESCHERMINGSREGIME

Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Ffw worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd (zie bijlage 1). De inheemse vogelsoorten hebben een eigen afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime.

BRONNEN

Geraadpleegde databanken (Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), zie opgave bijlage 2), verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten zijn met een eigen nummer in de literatuurlijst opgenomen. Gegevens uit deze bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben.

VELDBEZOEK

Het plangebied is half juli 2014 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie ook paragraaf 6.1). Gezien de aard van het plangebied en op basis van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens, kan van alle soortengroepen met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van beschermde soorten in het gebied.

4.1 Vaatplanten

INVENTARISATIE

Evershoeve

De beplanting op de locatie Evershoeve bestaat op het meest westelijk deel uit braamstruweel en ruigte met grote brandnetel, berenklauw, kleefkruid en haagwinde. Het oostelijk deel betreft verruigd grasland met witte klaver, duizendblad, bijvoet en op opslag van berk. Aan de aanwezigheid van een rij coniferen en enkele exemplaren fluweelboom en Japanse wijnbes is nog te zien dat het terrein in het verleden in gebruik is geweest als siertuin. Langs de west- en noordzijde van de locatie groeien gewone esdoorns, meidoorns, en robinia. Langs de oostzijde staan enkele forse beuken en zomereiken. Beschermde planten zijn niet aangetroffen en worden gezien de terreinomstandigheden ook niet verwacht.

Koetshuis

De beplanting in het bos in en rond locatie Koetshuis bestaat voornamelijk uit beuk, zomereik en daarnaast uit tamme kastanje, Amerikaanse eik en gewone esdoorn. Langs de randen, grenzend aan de graslanden, is braamstruweel en ruigte van grote brandnetel aanwezig. Langs de westzijde staat opslag van gewone esdoorn en beuk. In bos ontbreekt een struik- en kruidlaag. Elders in het bos waar open plekken zijn, groeit braam en brede stekelvaren. Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl (bijlage 2) komen uit de directe omgeving geen waarnemingen van zwaarder beschermde plantensoorten naar voren die in dit biotoop goed kunnen gedijen. In het plangebied zijn geen beschermde planten aangetroffen. Deze worden er gezien de terreinomstandigheden en aangetroffen soorten ook niet verwacht.

TOETSING/CONCLUSIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soorten-groep vaatplanten ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen verbodsovertredingen ten aanzien van wilde beschermde vaatplanten verwacht.

4.2 Zoogdieren - vleermuizen

INVENTARISATIE

De bomen zijn onderzocht op aanwezigheid van voor vleermuis geschikte holtes. Op een afstand van ongeveer 15 meter ten noorden van de locatie Koetshuis zijn twee Amerikaanse eiken aangetroffen met geschikte holtes. Mogelijk zijn deze holtes een verblijfplaats voor boombewonende soorten zoals rosse vleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Ten oosten van de locatie Evershoeve is bij de entree een dode beuk met enkele spechtengaten aangetroffen. Deze is echter niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen aangezien de betreffende stam aan de bovenzijde afgebroken en open is. Direct ten oosten van de locatie Evershoeve is in een beuk een spechtenholte aangetroffen waarin een mierennest zit. Deze holte is hierdoor niet in gebruik door vleermuizen.

Amerikaanse eiken met holtes (rode pijl) ten noorden van locatie Koetshuis

In het plangebied zelf zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Het plangebied vormt wel geschikt onderdeel van het foerageergebied van in de omgeving voorkomende vleermuizen. In het bos kunnen bechstein vleermuis, gewone grootoorvleermuis en franjestaart tussen de bomen foerageren. Langs de bosranden zijn soorten als gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis te verwachten. Boven de aangrenzende graslanden kunnen foeragerende exemplaren laatvlieger en rosse vleermuis worden verwacht. Genoemde soorten komen ook uit de geraadpleegde bronnen naar voren (1,5).

TOETSING

Als gevolg van de ontwikkelingen gaan geen verblijfplaatsen verloren. Ter hoogte van het plangebied zal door kap van bomen en aanbrengen van verlichting het foerageergebied van kritische soorten een lagere waarde krijgen. Er blijft in de directe omgeving echter voldoende foerageergebied beschikbaar.

De aangetroffen bomen met holtes staan in de huidige situatie nabij een lantaarnpaal. Gezien de afstand tot de locatie Koetshuis, ongeveer 15 meter, en gezien het feit dat er op korte afstand al een verlichtingsbron aanwezig is, heeft verlichting vanuit de woning geen verstorend effect op de mogelijke verblijfplaatsen.

CONCLUSIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vleermuizen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen verbodsovertredingen ten aanzien van vleermuizen verwacht.

4.3 Zoogdieren - overige

INVENTARISATIE

Vooraf locatie Evershoeve is door de aanwezigheid van ruigtekruiden geschikt voor diverse grondgebonden zoogdieren. Het gaat hierbij om licht beschermde soorten zoals huisspitsmuis, veldmuis, bosmuis, egel en mol. Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl blijkt dat eekhoorn in de omgeving voorkomt. Eekhoorn is een middelzwaar beschermde soort. De bomen in het plangebied zijn onderzocht op nesten van eekhoorn. Deze zijn echter niet aangetroffen. De locatie Koetshuis vormt gezien het ontbreken van voldoende dekking slechts een klein deel van het leefgebied van zoogdieren. Een soort als bosmuis (licht beschermd) kan er voorkomen. Zwaarder beschermde soorten worden op basis van de geraadpleegde bronnen en het veldbezoek niet binnen het plangebied verwacht.

TOETSING

Ten behoeve van de ontwikkelingen zal vegetatie worden verwijderd en de bodem worden vergraven, waardoor leefgebied van de voorkomende soorten verstoord en/of verloren gaat. De verwachting is dat het plangebied na inrichting een iets lagere waarde voor grondgebonden zoogdieren zal hebben.

CONCLUSIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep overige zoogdieren ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen bij de realisatie van het plan worden verstoord en vernietigd (artikel 11). Ook kunnen enkele exemplaren worden verwond of gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

4.4 Vogels

INVENTARISATIE

In het plangebied zijn bomen en struiken aanwezig waarin vogelsoorten als merel, heggenmus en vink tot broeden komen. In het bos kunnen soorten als kuifmees, merel, houtduif, wielewaal en grote lijster worden verwacht. In het plangebied zelf zijn geen holtes waargenomen die geschikt zijn voor holenbroeders. Alle inheemse vogelsoorten zijn streng beschermd. Over het algemeen is het nest van vogels alleen beschermd wanneer dit in gebruik is om een broedsel groot te brengen (tijdens het broedseizoen). Nestplaatsen van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zijn in en direct rond het plangebied niet aangetroffen.

TOETSING

Het broed- en foerageergebied van voorkomende vogelsoorten zal als gevolg van de ontwikkelingen veranderen, maar niet als zodanig verloren gaan. Ook in de nieuwe situatie kunnen voorkomende in en rond het plangebied tot broeden komen. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden opgestart, kunnen nesten van broedvogels worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele dieren en eieren respectievelijk worden verwond en gedood of beschadigd en vernield.

CONCLUSIE

Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep vogels verkregen. Men kan er in dit plangebied van uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Ffw kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt. Wanneer men de werkzaamheden tijdens het broedseizoen wil opstarten, dient het terrein vooraanvang van de werkzaamheden door een deskundige te worden onderzocht op het voorkomen van broedvogels. Wanneer broedvogels worden aangetroffen, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld of moet rond het nest een 'werk-vrije' zone in acht worden genomen. In deze zone mag dan niet worden gewerkt teneinde verstoring van de broedende vogel(s) te voorkomen.

4.5 Amfibieën

INVENTARISATIE

Gezien het ontbreken van oppervlaktewater in en direct rond het plangebied heeft het plangebied voor amfibieën een beperkte waarde. Licht beschermde soorten als gewone pad en bruine kikker, die buiten de voortplantingsperiode op het land leven, kunnen eventueel op de locatie Evershoeve worden verwacht. Locatie Koetshuis is te droog en biedt niet het juiste biotoop voor amfibieën.

Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl komen waarnemingen van zwaarder beschermde soorten heikikker en poelkikker uit de omgeving naar voren. De aanwezigheid van deze soorten wordt gezien de terreinomstandigheden (ontbreken oppervlaktewater, droogte) en het vereiste biotoop echter niet binnen het plangebied verwacht.

TOETSING

Ten behoeve van de ontwikkelingen zal vegetatie worden verwijderd en de bodem worden vergraven, waardoor delen van het leefgebied van de voorkomende soorten wordt verstoord en mogelijk enkele vaste verblijfplaatsen worden vernietigd. Ook kunnen enkele exemplaren worden verwond of gedood.

CONCLUSIE

Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën ontstaan. In en rond het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden verstoord en vernietigd (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden verwond of gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

4.6 Reptielen

INVENTARISATIE

Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl komt een waarneming van middelzwaar beschermde soort levendbarende hagedis naar voren. Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor reptielen. De locatie Evershoeve dichtbegroeid en de locatie Koetshuis is erg schaduwrijk, droog en er is zeer weinig dood hout op de bosbodem gelegen.

Het is waarschijnlijk dat in heidegebied binnen het op enige afstand gelegen natuurgebied Wierdense Veld levendbarende hagedissen voorkomen.

TOETSING/CONCLUSIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep reptielen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op reptielen verwacht.

4.7 Vissen

De ontwikkelingen hebben geen betrekking op oppervlaktewater. De ontwikkelingen hebben dan ook geen negatieve effecten op beschermde vissoorten.

4.8 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

INVENTARISATIE

Door de huidige inrichting en het gebruik is het plangebied geen hoogwaardig leefgebied ongewervelden. Het plangebied vormt geen onderdeel van het leefgebied van beschermde dagvlinders, libellen en overige ongewervelden. Uit het raadplegen van Quickscanhulp.nl blijkt dat in de omgeving van het plangebied de vlindersoort heideblauwtje is waargenomen. Heideblauwtje is een soort van droge en natte heide. Waarschijnlijk is de waarneming afkomstig van het Natura 2000 gebied Wierdense Veld, ten oosten van het plangebied. Het plangebied zelf is voor heideblauwtje niet geschikt als leefgebied. Binnen het plangebied kunnen wel enkele algemene, niet beschermde soorten zoals atalanta, distelvlinder en lantaarntje worden verwacht.

TOETSING/CONCLUSIE

Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroepen dagvlinders, libellen en overige ongewervelden ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen verbodsovertredingen verwacht.

Hoofdstuk 5 Conclusie en consequenties

5.1 Beschermde gebieden

Beschermde gebieden in het kader van de Nbw 1998 liggen op ruime afstand van het plangebied. Gezien de aard van het ruimtelijke plan zijn geen negatieve effecten op deze gebieden te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Nbw 1998 nodig.

De activiteit ter plaatse van de locatie Koetshuis is op het punt van natuur in strijd met de Omgevingsverordening 2009. Het bevoegd gezag voor de EHS is in deze de provincie Overijssel. Geadviseerd wordt om (samen met een ecooloog) in overleg te treden met de provincie Overijssel om te kijken of bij het nemen van positieve natuurimpuls binnen en rond de locatie Koetshuis toch ontwikkelingen mogelijk zijn.

5.2 Beschermde soorten

Uit het onderzoek komt naar voren dat het plangebied een beperkte natuurwaarde kent. In het kader van de Ffw is enkel het volgende aspect van belang:

Verspreid over het plangebied kunnen vogels tot broeden komen. Alle inheemse vogelsoorten zijn streng beschermd. Voor het verstoren en vernietigen van in gebruik zijnde nesten kan in eerste instantie geen ontheffing worden verkregen. Bij de planning en uitvoering van werkzaamheden dient daarom voldoende rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels om zo een verbodsovertreding van de Ffw te voorkomen. De Ffw kent geen standaardperiode voor het broedseizoen.

6 Bronnen

6.1 Veldbezoek

VERKENNEND VELDBEZOEK

Het plangebied en omgeving zijn op 15 juli 2014 door mevrouw drs. A. Schwab bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Tijdens het bezoek zijn plantensoorten genoteerd, maar zijn verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was een licht bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 21°C en een zwakke wind.

6.2 Media

1. www.quickscanhulp.nl. Quickscanhulp.nl is een internetapplicatie die gegevens over beschermde soorten van de laatste vijf jaar in een aan te geven gebied toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Het is een initiatief van onder meer de Gegevensautoriteit Natuur en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).
2. Portaalnatuurenlandschap.nl Het Portaal Natuur en Landschap is een portaal van en voor provincies en samenwerkingspartners in natuur en landschap.

6.3 Literatuur

3. Dienst Regelingen, Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen, brief met referentie ffw2009.corr.046, 26 augustus 2009.
4. Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber. A.J. van Loon, A.A. Maellis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) (verspreidingsperiode <1980-1999) - Nederlandse fauna deel 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2004.
5. Veldwerkgroep van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming in samenwerking met de provincie Overijssel. Rapport Bechstein weekend 2003, februari 2004.
6. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2012 (verspreidingsperiode 2003-2012), RAVON 51, jaargang 15 (5): blz. 119-132
7. Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' (verspreidingsperiode 1999-2006), EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

Bijlagen

1. Wet- en regelgeving natuurwaarden
2. Samenvatting Quickscanhulp.nl

Bijlage 1. Wet- en regelgeving natuurwaarden

Relevante wetgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet. Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

ZORGPLICHT

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

VERBODEN

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.

BESCHERMDE SOORTEN

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.

BESCHERMINGSREGIMES

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

TABEL 1

Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voor zover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

TABEL 2

Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn:

- de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- de activiteit moet een redelijk doel dienen.

TABEL 3

Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn:

- er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn;
- de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn;
- er wordt zorgvuldig gehandeld;
- er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.

ACTIVITEITENPLAN

Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Flora- en faunawet dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken.

AFWIJZING

Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig wer-

ken' vast te leggen. Dit activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Flora- en faunawet namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.

GEDRAGSCODE

Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.

BEOORDELING

Om te voldoen aan de onderzoeksverplichting naar andere eventueel belemmerende regelgeving zoals gesteld in artikel 3.1.6 Bro, is het voldoende dat een ecooloog vaststelt dat er geen ontheffingen volgens artikel 75 Flora- en faunawet nodig zijn of dat deze kunnen worden verkregen (ABRvS 23 augustus 2006). Dit oordeel is geldig wanneer het is gebaseerd op goed onderzoek en juridisch navolgbaar is gedocumenteerd, zoals in voorliggende rapportage is gebeurd. De begrippen 'ecoloog', 'goed onderzoek' en 'rapportage' zijn beschreven in de 'Handreiking Flora- en faunawet, 31 oktober 2008' van de Dienst Landelijk Gebied.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

VERGUNNING

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de

vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken dit.

ORIËNTATIEFASE/VOORTOETS

Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is.

INSTANDHOUDINGSDOELEN

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.

AANGEWEZEN

Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn nog niet alle aanwijzingsbesluiten voor de 160 Natura 2000-gebieden klaar. De laatste stand van zaken met betrekking tot de (definitieve) aanwijzingsbesluiten is te vinden op de internetsite van het Ministerie van EZ (gebiedendatabase). Zolang definitieve aanwijzing nog niet heeft plaatsgevonden, wordt getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of de conceptaanwijzingsbesluiten.

BEHEERPLANNEN

Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden geregeld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastgesteld.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De EHS moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De EHS is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen van de rijksoverheid met betrekking tot de EHS. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de EHS. In de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden;
- toekomstige natuurgebieden;
- beheergebieden.

BESCHERMING

Voor de EHS geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Nota Ruimte, zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

Bijlage 2. Resultaat Quickscanhulp.nl

© NDFF - quickscanhulp.nl 16-07-2014 16:19:25

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de Nationale Database Flora en Fauna

Disclaimer - De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door de Gegevensautoriteit Natuur gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Levendbarende hagedis	Reptielen	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Jeneverbes	Vaatplanten	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Kleine zonnedauw	Vaatplanten	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Rietorchis	Vaatplanten	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Ronde zonnedauw	Vaatplanten	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Steenanjer	Vaatplanten	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Wilde gagel	Vaatplanten	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Wilde marjolein	Vaatplanten	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Kleine modderkruiper	Vissen	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Heikikker	Amfibieën	streng beschermd	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibieën	streng beschermd	0 - 1 km
heideblauwtje	Insecten - Dagvlinders	streng beschermd	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Havik	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Huismus	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km

Ransuil	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Roek	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels	streng beschermd	0 - 1 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	streng beschermd	0 - 1 km
Franjestaart	Zoogdieren	streng beschermd	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	streng beschermd	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	streng beschermd	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	streng beschermd	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	streng beschermd	0 - 1 km
Daslook	Vaatplanten	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Gevlekte orchis	Vaatplanten	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Lange ereprijs	Vaatplanten	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Rapunzelklokje	Vaatplanten	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Waterdrieblad	Vaatplanten	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Wild zwijn	Zoogdieren	middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Gladde slang	Reptielen	streng beschermd	1 - 5 km
Hazelworm	Reptielen	streng beschermd	1 - 5 km
Ringslang	Reptielen	streng beschermd	1 - 5 km
Zandhagedis	Reptielen	streng beschermd	1 - 5 km
Boommarter	Zoogdieren	streng beschermd	1 - 5 km
Das	Zoogdieren	streng beschermd	1 - 5 km
Gewone-, Kleine- of Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	streng beschermd	1 - 5 km

Projectnummer: 112.30.50.00.00

Rapport: mevrouw drs. A.A. Schwab

Projectleiding: de heer drs. Jeroen van Brussel